

PREZES
URZĘDU OCHRONY KONKURENCJI
I KONSUMENTÓW
DELEGATURA W BYDGOSZCZY
ul. Długa 47, 85-034 Bydgoszcz
tel. (52) 345-56-44, fax (52) 345-56-17
E-mail: bydgoszcz@uokik.gov.pl

Bydgoszcz, dnia 31 grudnia 2012r.

Znak sprawy: RBG-61-21/12/AS

DECYZJA Nr RBG – 36 / 2012

- I.** Na podstawie art. 27 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. *o ochronie konkurencji i konsumentów* (Dz. U. Nr 50, poz. 331, z późn. zm.) oraz stosownie do art. 33 ust. 6 tej ustawy – po przeprowadzeniu postępowania w sprawie podejrzenia stosowania praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów przez **Arkadiusza Nowickiego prowadzącego działalność gospodarczą pod nazwą ODF Obiektywne Doradztwo Finansowe w Toruniu**

– działając w imieniu Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów –

uznaje się za praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów działania tego przedsiębiorcy polegające na:

1. stosowaniu w *Formularzu informacyjnym dotyczącym kredytu konsumenckiego* oraz w *Regulaminie* postanowienia umownego tożsamego z wpisanym – na podstawie art. 479⁴⁵ ustawy z dnia 17 listopada 1964r. Kodeksu postępowania cywilnego (Dz. U. Nr 43, poz. 296, z późn. zm.) – do rejestru postanowień wzorców umownych uznanych za niedozwolone w brzmieniu:

Dojazd prewenta do miejsca zamieszkania w przypadku naruszenia przez Pożyczkobiorcę postanowień umownych w sytuacji, gdy Pożyczkobiorca nie dokonał określonych w Umowie zobowiązań tj. terminowej spłaty pożyczki, odsetek lub innych należności, wynosi 30 zł, 30 zł za monit, 15 zł za pierwsze wezwanie do zapłaty, 25 zł za drugie wezwanie do zapłaty, 30 zł za ostateczne wezwanie do zapłaty. Pożyczkodawca ma prawo dochodzenia od Pożyczkobiorcy (...) kosztów tytułem dojazdu z powodu niepełnych lub nieterminowych spłat kapitału pożyczki lub jej kosztów, w wysokości 30 zł za każdy dodatkowy dojazd do miejsca zamieszkania Pożyczkobiorcy,
co stanowi naruszenie art. 24 ust. 1 i 2 pkt 1 ustawy z dnia 16 lutego 2007r. *o ochronie konkurencji i konsumentów*;

2. stosowaniu w *Formularzu informacyjnym dotyczącym kredytu konsumenckiego* oraz w *Regulaminie* postanowienia umownego tożsamego z wpisanym – na podstawie art. 479⁴⁵ ustawy z dnia 17 listopada 1964r. Kodeksu postępowania cywilnego (Dz. U. Nr 43, poz. 296, z późn. zm.) – do rejestru postanowień wzorców umownych uznanych za niedozwolone w brzmieniu:

Pożyczkobiorca ponosi koszt 25% wartości zadłużenia na dzień przekazania sprawy do działu windykacyjnego,

co stanowi naruszenie art. 24 ust. 1 i 2 pkt 1 ustawy z dnia 16 lutego 2007r. *o ochronie konkurencji i konsumentów*;

3. stosowaniu w *Regulaminie* postanowienia umownego tożsamego z wpisanym – na podstawie art. 479⁴⁵ ustawy z dnia 17 listopada 1964r. Kodeksu postępowania cywilnego (Dz. U. Nr 43, poz. 296, z późn. zm.) – do rejestru postanowień wzorców umownych uznanych za niedozwolone w brzmieniu:

W przypadku nie poinformowania Pożyczkodawcy o prawidłowym adresie korespondencyjnym, korespondencja będzie kierowana pod wskazany w Umowie adres ze skutkiem jej doręczenia,

co stanowi naruszenie art. 24 ust. 1 i 2 pkt 1 ustawy z dnia 16 lutego 2007r. *o ochronie konkurencji i konsumentów*;

4. naruszeniu obowiązku udzielania konsumentom rzetelnej, prawdziwej i pełnej informacji poprzez niewskazanie w *Formularzu informacyjnym dotyczącym kredytu konsumenckiego* informacji o stopie oprocentowania zadłużenia przeterminowanego wbrew dyspozycji przepisu art. 14 w zw. z art. 13 ust. 1 pkt 12 ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim (Dz. U. Nr 126, poz. 715, z późn. zm.), co stanowi naruszenie art. 24 ust. 1 i 2 pkt 2 ustawy z dnia 16 lutego 2007r. *o ochronie konkurencji i konsumentów*;
5. stosowaniu w *Formularzu informacyjnym dotyczącym kredytu konsumenckiego* oraz w *Regulaminie* zapisu o treści: *Odsetki karne naliczane będą również od skapitalizowanej kwoty odsetek w zadłużeniu*, pozwalającego przedsiębiorcy na ustalanie z góry zapłaty odsetek od zaległych odsetek doliczonych do zapłaty przez konsumenta do sumy głównej – wbrew zakazowi wynikającemu z dyspozycji przepisu art. 482 §1 kodeksu cywilnego, co stanowi naruszenie art. 24 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 16 lutego 2007r. *o ochronie konkurencji i konsumentów*;
6. naruszeniu obowiązku udzielania konsumentom rzetelnej, prawdziwej i pełnej informacji poprzez niewskazanie w *Umowie o pożyczkę* informacji o:
 - a. rocznej stopie oprocentowania zadłużenia przeterminowanego i warunków jej zmiany – wbrew dyspozycji przepisu art. 30 ust. 1 pkt 11 ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim,
 - b. skutkach braku zapłaty – polegających na niepoinformowaniu konsumenta w umowie o tym, że wskutek braku płatności dane konsumenta zostaną przekazane do Biura Informacji Kredytowej S.A. – wbrew art. 30 ust.1 pkt 12 ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim,co stanowi naruszenie art. 24 ust. 1 i 2 pkt 2 ustawy z dnia 16 lutego 2007r. *o ochronie konkurencji i konsumentów*.

7. stosowaniu w *Regulaminie* zapisu stanowiącego, że w przypadku odstąpienia od umowy pożyczki opłaty oraz wszelkie koszty związane z udzieleniem pożyczki nie podlegają zwrotowi, wbrew dyspozycji przepisu art. 54 ust. 1 ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim, co stanowi naruszenie art. 24 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 16 lutego 2007r. *o ochronie konkurencji i konsumentów*;
8. stosowaniu w *Regulaminie* zapisu stanowiącego, że Pożyczkobiorca zobowiązany jest wysłać listem poleconym wypełnione oświadczenie o odstąpieniu od umowy pożyczki wbrew dyspozycji przepisu art. 53 ust. 5 ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim, co stanowi naruszenie art. 24 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 16 lutego 2007r. *o ochronie konkurencji i konsumentów*;
9. naruszeniu obowiązku udzielania konsumentom rzetelnej, prawdziwej i pełnej informacji poprzez niewskazanie we *Wniosku o udzielenie pożyczki – chwilówki* w klauzuli dotyczącej wyrażenia zgody na przetwarzanie danych osobowych konsumenta informacji o celu zbierania tych danych, a w szczególności o znanych pożyczkodawcy w czasie udzielania informacji lub przewidywanych odbiorcach lub kategoriach odbiorców danych, prawie dostępu do treści tych danych i do ich poprawiania, a także o dobrowolności albo obowiązku podania danych, a jeżeli taki obowiązek istnieje, o jego podstawie prawnej – wbrew dyspozycji przepisu z art. 24 ust.1 pkt 2, 3 i 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. *o ochronie danych osobowych* (Dz. U. z 2002r. Nr 101, poz. 926 j.t. z późn. zm.), co stanowi naruszenie art. 24 ust. 1 i 2 pkt 2 ustawy z dnia 16 lutego 2007r. *o ochronie konkurencji i konsumentów*.

i stwierdza się zaniechanie ich stosowania z dniem 5 listopada 2012r.

- II.** Na podstawie art. 106 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. *o ochronie konkurencji i konsumentów* (Dz. U. Nr 50, poz. 331 z późn. zm.) oraz stosownie do art. 33 ust. 6 tej ustawy – w związku ze stwierdzeniem stosowania praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów, określonych w pkt I sentencji niniejszej decyzji

– działając w imieniu Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów –

nakłada się na Arkadiusza Nowickiego prowadzącego działalność gospodarczą pod nazwą **ODF Obiektywne Doradztwo Finansowe w Toruniu kary pieniężne** w wysokości:

1. **2.004,00 zł (słownie: dwa tysiące cztery złote 00/100)**, z tytułu stosowania niedozwolonych postanowień umownych tożsamy z wpisanymi do rejestru postanowień wzorców umownych uznanych za niedozwolone, o których mowa w **puncie I.1 -3 sentencji decyzji**,
2. **251,00 zł (słownie: dwieście pięćdziesiąt jeden złotych)**, z tytułu naruszenia przepisu art. 14 w zw. z art. 13 ust. 1 pkt 12 ustawy o kredycie konsumenckim, co stanowi naruszenie art. 24 ust. 1 i 2 pkt 2 ustawy z dnia 16 lutego 2007r. *o ochronie konkurencji i konsumentów*, **opisane w pkt I.4 sentencji decyzji**,
3. **1.253,00 zł (słownie: jeden tysiąc dwieście pięćdziesiąt trzy złote)**, z tytułu naruszenia przepisu art. 482 §1 *kodeksu cywilnego*, co stanowi naruszenie art. 24 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 16 lutego 2007r. *o ochronie konkurencji i konsumentów*, **opisane w pkt I.5 sentencji decyzji**,

4. **1.253,00 zł (słownie: jeden tysiąc dwieście pięćdziesiąt trzy złote)**, z tytułu naruszenia przepisu art. 30 ust.1 pkt 11 i 12 ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim, co stanowi naruszenie art. 24 ust. 1 i 2 pkt 2 ustawy z dnia 16 lutego 2007r. *o ochronie konkurencji i konsumentów*, **opisane w pkt I.6 sentencji decyzji,**
5. **1.253,00 zł (słownie: jeden tysiąc dwieście pięćdziesiąt trzy złote)**, z tytułu naruszenia przepisu art. 54 ust. 1 ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim, co stanowi naruszenie art. 24 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 16 lutego 2007r. *o ochronie konkurencji i konsumentów*, **opisane w pkt I.7 sentencji decyzji,**
6. **1.253,00 zł (słownie: jeden tysiąc dwieście pięćdziesiąt trzy złote)**, z tytułu naruszenia przepisu art. 53 ust. 5 ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim, co stanowi naruszenie art. 24 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 16 lutego 2007r. *o ochronie konkurencji i konsumentów* **opisane w pkt I.8 sentencji decyzji,**
7. **626,00 zł (słownie: sześćset dwadzieścia sześć złotych)**, z tytułu naruszenia przepisu art. 24 ust.1 pkt 2, 3 i 4 ustawy *o ochronie danych osobowych*, co stanowi naruszenie art. 24 ust. 1 i 2 pkt 2 ustawy z dnia 16 lutego 2007r. *o ochronie konkurencji i konsumentów*, **opisane w pkt I.9 sentencji decyzji,**

płatne do budżetu państwa.

UZASADNIENIE

Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (**dalej: Prezes UOKiK lub organ ochrony konsumentów**) przeprowadził z urzędu postępowanie wyjaśniające, mające na celu wstępne ustalenie, czy wzorce umowne stosowane przez **Arkadiusza Nowickiego prowadzącego działalność gospodarczą pod nazwą ODF – Obiektywne Doradztwo Finansowe w Toruniu (dalej: Arkadiusz Nowicki lub przedsiębiorca)** zawierają niedozwolone postanowienia umowne, a co za tym idzie, czy miało miejsce naruszenie chronionych prawem interesów konsumentów uzasadniające podjęcie działań określonych w odrębnych ustawach, tj. art. 479³⁸§1 i art. 479³⁹ k.p.c. w związku z art. 385¹-385³ k.c. oraz mającego na celu wstępne ustalenie, czy nastąpiło naruszenie uzasadniające wszczęcie postępowań w sprawie stosowania praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów poprzez stosowanie postanowień wzorów umów, które zostały wpisane do rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone.

W wyniku przeprowadzonego postępowania wyjaśniającego, postanowieniem Nr RBG-199/2012 z dnia 4 października 2012r. Prezes UOKiK wszczął z urzędu postępowanie w sprawie podejrzenia stosowania przez **Arkadiusza Nowickiego**, praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów, polegających na:

1. stosowaniu w *Formularzu informacyjnym dotyczącym kredytu konsumenckiego* oraz w *Regulaminie* postanowienia umownego tożsamego z wpisanym – na podstawie art. 479⁴⁵ ustawy z dnia 17 listopada 1964r. Kodeksu postępowania cywilnego (Dz. U. Nr 43, poz. 296, z późn. zm.) – do rejestru postanowień wzorców umownych uznanych za niedozwolone w brzmieniu:

Dojazd prewenta do miejsca zamieszkania w przypadku naruszenia przez Pożyczkobiorcę postanowień umownych w sytuacji, gdy Pożyczkobiorca nie dokonał określonych w Umowie zobowiązań tj. terminowej spłaty pożyczki, odsetek lub

innych należności, wynosi 30 zł, 30 zł za monit, 15 zł za pierwsze wezwanie do zapłaty, 25 zł za drugie wezwanie do zapłaty, 30 zł za ostateczne wezwanie do zapłaty. Pożyczkodawca ma prawo dochodzenia od Pożyczkobiorcy (...) kosztów tytułem dojazdu z powodu niepełnych lub nieterminowych spłat kapitału pożyczki lub jej kosztów, w wysokości 30 zł za każdy dodatkowy dojazd do miejsca zamieszkania Pożyczkobiorcy,

co może stanowić naruszenie art. 24 ust. 1 i 2 pkt 1 ustawy z dnia 16 lutego 2007r. *o ochronie konkurencji i konsumentów*;

2. stosowaniu w *Formularzu informacyjnym dotyczącym kredytu konsumenckiego* oraz w *Regulaminie* postanowienia umownego tożsamego z wpisanym – na podstawie art. 479⁴⁵ ustawy z dnia 17 listopada 1964r. Kodeksu postępowania cywilnego (Dz. U. Nr 43, poz. 296, z późn. zm.) – do rejestru postanowień wzorców umownych uznanych za niedozwolone w brzmieniu:

Pożyczkobiorca ponosi koszt 25% wartości zadłużenia na dzień przekazania sprawy do działu windykacyjnego,

co może stanowić naruszenie art. 24 ust. 1 i 2 pkt 1 ustawy z dnia 16 lutego 2007r. *o ochronie konkurencji i konsumentów*;

3. stosowaniu w *Regulaminie* postanowienia umownego tożsamego z wpisanym – na podstawie art. 479⁴⁵ ustawy z dnia 17 listopada 1964r. Kodeksu postępowania cywilnego (Dz. U. Nr 43, poz. 296, z późn. zm.) – do rejestru postanowień wzorców umownych uznanych za niedozwolone w brzmieniu:

W przypadku nie poinformowania Pożyczkodawcy o prawidłowym adresie korespondencyjnym, korespondencja będzie kierowana pod wskazany w Umowie adres ze skutkiem jej doręczenia,

co może stanowić naruszenie art. 24 ust. 1 i 2 pkt 1 ustawy z dnia 16 lutego 2007r. *o ochronie konkurencji i konsumentów*;

4. naruszeniu obowiązku udzielania konsumentom rzetelnej, prawdziwej i pełnej informacji poprzez niewskazanie w *Formularzu informacyjnym dotyczącym kredytu konsumenckiego* informacji o stopie oprocentowania zadłużenia przeterminowanego wbrew dyspozycji przepisu art. 14 w zw. z art. 13 ust. 1 pkt 12 ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim (Dz. U. Nr 126, poz. 715, z późn. zm.), co może stanowić naruszenie art. 24 ust. 1 i 2 pkt 2 ustawy z dnia 16 lutego 2007r. *o ochronie konkurencji i konsumentów*;

5. stosowaniu w *Formularzu informacyjnym dotyczącym kredytu konsumenckiego* oraz w *Regulaminie* zapisu o treści: *Odsetki karne naliczane będą również od skapitalizowanej kwoty odsetek w zadłużeniu, pozwalającego przedsiębiorcy na ustalanie z góry zapłaty odsetek od zaległych odsetek doliczonych do zapłaty przez konsumenta do sumy głównej – wbrew zakazowi wynikającemu z dyspozycji przepisu art. 482 §1 kodeksu cywilnego,*

co może stanowić naruszenie art. 24 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 16 lutego 2007r. *o ochronie konkurencji i konsumentów*;

6. naruszeniu obowiązku udzielania konsumentom rzetelnej, prawdziwej i pełnej informacji poprzez niewskazaniu w *Umowie o pożyczkę* informacji o:
- rocznej stopie oprocentowania zadłużenia przeterminowanego i warunków jej zmiany – wbrew dyspozycji przepisu art. 30 ust. 1 pkt 11 ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim,
 - skutkach braku zapłaty – polegających na niepoinformowaniu konsumenta w umowie o tym, że wskutek braku płatności dane konsumenta zostaną przekazane do Biura Informacji Kredytowej S.A. – wbrew art. 30 ust.1 pkt 12 ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim,

co może stanowić naruszenie art. 24 ust. 1 i 2 pkt 2 ustawy z dnia 16 lutego 2007r. *o ochronie konkurencji i konsumentów*;

7. stosowaniu w *Regulaminie* zapisu stanowiącego, że w przypadku odstąpienia od umowy pożyczki opłaty oraz wszelkie koszty związane z udzieleniem pożyczki nie podlegają zwrotowi, wbrew dyspozycji przepisu art. 54 ust. 1 ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim, co może stanowić naruszenie art. 24 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 16 lutego 2007r. *o ochronie konkurencji i konsumentów*;
8. stosowaniu w *Regulaminie* zapisu stanowiącego, że Pożyczkobiorca zobowiązany jest wysłać listem poleconym wypełnione oświadczenie o odstąpieniu od umowy pożyczki wbrew dyspozycji przepisu art. 53 ust.5 ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim,

co może stanowić naruszenie art. 24 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 16 lutego 2007r. *o ochronie konkurencji i konsumentów*;

9. naruszeniu obowiązku udzielania konsumentom rzetelnej, prawdziwej i pełnej informacji poprzez niewskazanie we *Wniosku o udzielenie pożyczki – chwilówki* w klauzuli dotyczącej wyrażenia zgody na przetwarzanie danych osobowych konsumenta informacji o celu zbierania tych danych, a w szczególności o znanych pożyczkodawcy w czasie udzielania informacji lub przewidywanych odbiorcach lub kategoriach odbiorców danych, prawie dostępu do treści tych danych i do ich poprawiania, a także o dobrowolności albo obowiązku podania danych, a jeżeli taki obowiązek istnieje, o jego podstawie prawnej – wbrew dyspozycji przepisu z art. 24 ust.1 pkt 2, 3 i 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. *o ochronie danych osobowych* (Dz. U. z 2002r. Nr 101, poz. 926 j.t. z późn. zm.),

co może stanowić naruszenie art. 24 ust. 1 i 2 pkt 2 ustawy z dnia 16 lutego 2007r. *o ochronie konkurencji i konsumentów*.

W toku niniejszego postępowania Prezes UOKiK pismem z dnia 4 października 2012r. wezwał przedsiębiorcę do ustosunkowania się do przedstawionych zarzutów. W odpowiedzi na wezwanie, pismem z dnia 22 października 2012r. (data wpływu: 25.10.2012r.) Arkadiusz Nowicki wniósł o wydanie decyzji zobowiązującej na podstawie art. 28 ust.1 *uokik*, tym samym zobowiązując się do usunięcia powstałych naruszeń oraz zamieszczenia wymaganych prawem informacji, a także aneksowania wszystkich umów obowiązujących w dniu wydania decyzji. W przypadku zaś nieuwzględnienia wniosku o zobowiązanie przedsiębiorca wniósł o obniżenie wysokości kary, bądź też wymierzenie jej w szczególnie niskiej wysokości

zgodnie z *Wyjaśnieniami Prezesa UOKiK w sprawie ustalania wysokości kar pieniężnych za stosowanie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów* (vide: k. 69-71).

Następnie wezwano Arkadiusza Nowickiego pismem z dnia 31 października 2012r. do przedłożenia informacji o wysokości przychodu osiągniętego w roku 2011r. Wraz z pismem z dnia 20 listopada 2012r. (data wpływu: 23.11.2012r.) przedsiębiorca przedłożył deklarację podatkową za rok 2011 (vide: k.85-89) oraz regulaminy i formularze informacyjne po zmianach, wynikających z postanowienia o wszczęciu postępowania w sprawie podejrzenia naruszenia zbiorowych interesów konsumentów. Poinformował ponadto, iż od sierpnia 2011 roku dwukrotnie zmieniał regulamin i umowy, a pierwotny wzór był stosowany do 18 grudnia 2011 roku. W wyniku nowelizacji ustawy o kredycie konsumenckim, od ok. 10 lipca 2012 roku przedsiębiorca stosuje wzór umowy, regulamin i formularz uwzględniający zmiany wprowadzone w ustawie o kredycie konsumenckim. Następnie, wraz z pismem z dnia 3 grudnia 2012r. Arkadiusz Nowicki przedłożył *Formularz informacyjny i Umowę o pożyczkę* w wersji uzupełnionej o brakujące informacje wskazując jednocześnie, iż omyłkowo nie dołączono ich do pisma procesowego z dnia 20 listopada 2012r.

Arkadiusz Nowicki wskazał ponadto w piśmie z dnia 3 grudnia 2012r., iż projekty regulaminu oraz formularza informacyjnego wraz z umową opracował w październiku, po otrzymaniu postanowienia o wszczęciu postępowania. Natomiast zmiany w tych dokumentach wprowadzone zostały w życie z dniem 5 listopada 2012r. (vide: k. 130).

Prezes UOKiK ustalił następujący stan faktyczny:

Na podstawie zebranych w toku postępowania dokumentów Prezes UOKiK ustalił, iż Arkadiusz Nowicki prowadzi działalność gospodarczą pod nazwą ODF – Obiektywne Doradztwo Finansowe w Toruniu, głównie na obszarze Torunia i Chełmży. Zgodnie z wpisem do Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej przedmiotem jego działalności jest pozostałe pośrednictwo pieniężne, które obejmuje udzielanie pożyczek, kredytów konsumenckich (vide: k.31).

W związku z prowadzoną działalnością, Arkadiusz Nowicki od sierpnia 2011r. **stosował wzorce umowne**, takie jak: *Umowa o pożyczkę, Regulamin, Formularz informacyjny dotyczący kredytu konsumenckiego (dalej: Formularz), Wniosek o udzielenie pożyczki – chwilówki*. Specyfiką działalności przedsiębiorcy jest zawieranie umów o pożyczkę wyłącznie w domach pożyczkobiorców (vide: k. 56). Pożyczki udzielane są na kwoty od 500 zł do 1000 zł maksymalnie na termin 15-stu lub 30-stu dni (vide: k. 66).

W wyniku kontroli wymienionych wyżej wzorców, Prezes UOKiK stwierdził, iż Arkadiusz Nowicki dopuścił się stosowania trzech klauzul niedozwolonych i sześciu innych naruszeń, o jakich mowa w pkt I sentencji decyzji.

Następnie, Prezes UOKiK ustalił, iż przedsiębiorca zaniechał praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów zarzucanych mu w toku przedmiotowego postępowania z dniem 5 listopada 2012r., gdyż z tym dniem zostały wprowadzone w życie zmienione i poprawione wzorce umowne.

Arkadiusz Nowicki wykazał, iż za rok podatkowy 2011 osiągnął przychód 1.789.364,97 zł (vide: k. 85-89).

Mając na uwadze zebrany materiał dowodowy, Prezes UOKiK zważył, co następuje:

Interes publiczny

Prezes UOKiK, zgodnie z art. 1 ust. 1 *uokik*, podejmuje się ochrony interesów konsumentów wyłącznie w interesie publicznym, tzn. wtedy, gdy daną praktyką przedsiębiorcy może być dotknięty każdy konsument w analogicznych okolicznościach.¹ Warunkiem koniecznym do uruchomienia instrumentów określonych w tej ustawie jest zatem zaistnienie takiego stanu faktycznego, w którym działania przedsiębiorców naruszają jej przepisy i jednocześnie stanowią **zagrożenie** dla interesu publicznego, bądź też **naruszają** ten interes.

Niniejsze postępowanie dotyczyło podejrzenia stosowania przez **Arkadiusza Nowickiego** praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów w zakresie zawierania umów o pożyczkę. Oznacza to *de facto*, że przedmiotowa praktyka mogła dotyczyć nieokreślonego z góry kręgu adresatów, a zatem mogła naruszać zbiorowy interes konsumentów. Uznać wobec tego należy, iż niniejsze postępowanie prowadzone było w interesie publicznym.

Kolejnym elementem do rozstrzygnięcia w niniejszej sprawie jest ustalenie, czy działania przedsiębiorcy – Arkadiusza Nowickiego były bezprawne a także sprawdzenie, czy noszą znamiona praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów. Ponadto, z uwagi na wniosek przedsiębiorcy o zobowiązanie, należało rozstrzygnąć o celowości bądź niecelowości nałożenia stosownych obowiązków na przedsiębiorcę, a w konsekwencji o celowości bądź niecelowości nałożenia na niego kary pieniężnej.

Rozważenia zatem wymagały kolejne zagadnienia determinujące wydanie decyzji Prezesa w stosownym kształcie.

Przesłanki stwierdzenia praktyki z art. 24 ust. 1 i 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów

Przepis art. 24 ust. 1 *uokik* stanowi, iż *zakazane jest stosowanie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów*. Natomiast art. 24 ust. 2 *uokik* określa, iż *przez praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów rozumie się godzące w nie bezprawne działanie przedsiębiorcy, w szczególności:*

- 1) *stosowanie postanowień wzorców umów, które zostały wpisane do rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone, o którym mowa w art. 479⁴⁵ ustawy z dnia 17 listopada 1964r.-Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. Nr 43, poz. 296, z późn. zm.),*
- 2) *naruszanie obowiązku udzielania konsumentom rzetelnej, prawdziwej i pełnej informacji.*

Oceny, czy w danym przypadku mamy do czynienia z praktyką określoną w wyżej przywołanych przepisach, możemy dokonać na podstawie ustalenia łącznego spełnienia trzech przesłanek, którymi są:

- **działania przedsiębiorcy,**
- **bezprawność tych działań,**

¹Por. Wyrok Sądu Okręgowego w Warszawie Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów z dnia 13 stycznia 2009r., sygn. akt: XVII Ama 26/08;

- **naruszenie zbiorowego interesu konsumentów.**

Następnie, po rozważeniu powyższego, należałoby rozstrzygnąć pozostałe elementy wpływające bezpośrednio na treść przedmiotowej decyzji, tj.:

- **uznanie za celowe bądź niecelowe nałożenie zobowiązania na przedsiębiorcę,**
- **uznanie za celowe bądź niecelowe nałożenie na przedsiębiorcę kary pieniężnej.**

Działania przedsiębiorcy.

Przepisy art. 4 pkt 1 *ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów* w zw. z art. 4 ust.1 *ustawy o swobodzie działalności gospodarczej* (Dz. U. Nr 155, poz.1095 z późn. zm.) definiują przedsiębiorcę jako osobę fizyczną, osobę prawną i jednostkę organizacyjną niebędącą osobą prawną, której odrębna ustawa przyznaje zdolność prawną – wykonującą we własnym imieniu działalność gospodarczą – czyli zgodnie z art. 2 *ustawy o swobodzie działalności gospodarczej* zarobkową działalność wytwórczą, budowlaną, handlową, usługową a także zawodową, wykonywaną w sposób zorganizowany i ciągły (...).

Arkadiusz Nowicki prowadzi działalność gospodarczą pod nazwą ODF – Obiektywne Doradztwo Finansowe w Toruniu i jest wpisany do Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej. Przedmiotem jego działalności jest działalność usługowa, zaklasyfikowana jako pozostałe pośrednictwo pieniężne, które obejmuje udzielanie pożyczek. Z wpisu tego wynika ponadto, iż przedsiębiorca rozpoczął wykonywanie tejże działalności 31 stycznia 2001r. (*vide*: k. 31).

W świetle powyższego, stwierdzić należy, iż Arkadiusz Nowicki wykonuje usługową działalność, która ma charakter zorganizowany, ciągły i zarobkowy. Posiada zatem na gruncie w/w ustaw status przedsiębiorcy. W konsekwencji jego działania mogą być poddane ocenie w toku postępowania przed Prezesem UOKiK.

Przesłanka bezprawności.

Pojęcie bezprawności nie jest pojęciem prawnie zdefiniowanym. Należy zatem przyjąć, zgodnie z jego literalnym brzmieniem, że „działanie bezprawne” to zachowanie sprzeczne z nakazem lub zakazem zawartym w ustawie, rozporządzeniu wydanym na podstawie i dla wykonania ustawy, umową międzynarodową mającą bezpośrednie zastosowanie w stosunkach wewnętrznych oraz z zasadami współżycia społecznego. Bezprawność jest czynnikiem o charakterze obiektywnym, tj. niezależnym od wystąpienia szkody, czy też zamiaru po stronie przedsiębiorcy dopuszczającego się działań bezprawnych. Bezprawność jest taką cechą działania, która polega na jego sprzeczności z normami prawa lub zasadami współżycia społecznego, bez względu na winę, a nawet świadomość sprawy. Dla ustalenia bezprawności działania wystarczy, że określone zachowanie koliduje z przepisami prawa².

Podstawowym instrumentem służącym realizacji ochrony konsumentów jest zapewnienie konsumentom odpowiedniego poziomu wiedzy poprzez nałożenie na przedsiębiorców szeregu obowiązków a także zakazów, które mają swoje źródło w art. 76 *Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej*. Stanowisko to potwierdził Trybunał Konstytucyjny w wyroku z dnia 21 kwietnia 2004r. (sygn. akt: K 33/03) wskazując, iż to władze publiczne chronią konsumentów (...) przed działaniami zagrażającymi ich zdrowiu, prywatności i bezpieczeństwu oraz przed nieuczciwymi praktykami rynkowymi. Z przepisu tego wynika

² por. *Ustawa o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji. Komentarz*, pod red. J. Szwajki, CH Beck, Warszawa 2000, s. 117-118;

także uprawnienie władz publicznych do ingerencji w stosunki cywilnoprawne i w prawo własności (por. wyrok TK z 10 października 2000 r., sygn.: P 8/99). Dlatego w gospodarce rynkowej *konsument ma prawo do kompletnej i jednoznacznej informacji w sprawach mających istotne znaczenie dla zabezpieczenia jego interesu prawnego w warunkach globalizacji (masowości) obrotu prawnego i wielości ofert na rynku, które nie zawsze posługują się prawdziwymi i pełnymi informacjami, a niekiedy wprowadzają w błąd lub w sposób ukryty godzą w indywidualny i zbiorowy interes konsumentów (vide: wyrok Sądu Najwyższego z 20 czerwca 2006r., sygn. akt: III SK 7/2006). Podobne stanowisko zajął również Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 11 lipca 2002r. stwierdzając, że zasób zrozumiałej, jasnej i dostępnej informacji dla konsumenta spełnia niezbędne wymagania warunkujące możliwość dokonywania przez niego zakłóconego i racjonalnego wyboru (sygn. akt: I CKN 1319/00).*

Stosownie do art. 24 ust. 2 pkt 1 uokik przez praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów rozumie się godzące w nie bezprawne działanie przedsiębiorcy, w szczególności stosowanie postanowień wzorców umów, które zostały wpisane do rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone, o którym mowa w art. 479⁴⁵ ustawy z dnia 17 listopada 1964r.-Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. Nr 43, poz. 296, z późn. zm.).

Zgodnie zaś z przepisem art. 479⁴³ k.p.c. wyrok prawomocny ma skutek wobec osób trzecich od chwili wpisania uznanego za niedozwolone postanowienia wzorca umowy do rejestru, o którym mowa w art. 479⁴⁵ § 2 k.p.c.

Uchwałą z dnia 13 lipca 2006 r. Sąd Najwyższy uznał, iż praktyką naruszającą zbiorowe interesy konsumentów jest (...) stosowanie identycznej klauzuli, jak klauzula wpisana do rejestru niedozwolonych postanowień umownych, przez innego przedsiębiorcę, który nie był stroną lub uczestnikiem postępowania zakończonym wpisaniem danej klauzuli do rejestru (...). Praktyka naruszająca zbiorowe interesy konsumentów obejmuje również przypadki wprowadzenia jedynie zmian kosmetycznych polegających na przedstawieniu szyku wyrazów lub zastąpieniu jednych wyrazów innymi, jeżeli tylko wykładnia postanowienia pozwoli stwierdzić, że jego treść mieści się w hipotezie zakazanej klauzuli. Stosowanie klauzuli o zbliżonej treści do klauzuli wpisanej do rejestru, która wywołuje takie same skutki, godzi przecież tak samo w interesy konsumentów, jak stosowanie klauzuli identycznej co wpisana do rejestru (sygn. akt: III SZP 3/2006).

Ad 1.

Po przeprowadzeniu analizy wzorców stosowanych przez Arkadiusza Nowickiego, Prezes UOKiK stwierdził, że zapis o treści: **Dojazd prewenta do miejsca zamieszkania w przypadku naruszenia przez Pożyczkobiorcę postanowień umownych w sytuacji, gdy Pożyczkobiorca nie dokonał określonych w Umowie zobowiązań tj. terminowej spłaty pożyczki, odsetek lub innych należności, wynosi 30 zł, 30 zł za monit, 15 zł za pierwsze wezwanie do zapłaty, 25 zł za drugie wezwanie do zapłaty, 30 zł za ostateczne wezwanie do zapłaty. Pożyczkodawca ma prawo dochodzenia od Pożyczkobiorcy (...) kosztów tytułem dojazdu z powodu niepełnych lub nieterminowych spłat kapitału pożyczki lub jej kosztów, w wysokości 30 zł za każdy dodatkowy dojazd do miejsca zamieszkania Pożyczkobiorcy jest tożsamy z postanowieniem o treści: *W przypadku niewykonania zobowiązań wynikających z niniejszej umowy Kredytobiorca poniesie koszty związane z monitorowaniem Kredytobiorcy: 1) telefoniczne upomnienie Kredytobiorcy związane z nieterminową spłatą kredytu -13 PLN; 2) korespondencja kierowana do Kredytobiorcy***

związana z nieterminową spłatą kredytu (zawiadomienie, upomnienie, prośba o dopłatę, wystawienie Bankowego Tytułu Egzekucyjnego), za każde pismo. Oplata za korespondencję kierowaną do poręczycieli Bank obciąża dodatkowo Kredytobiorców według tych samych stawek – 15 PLN; 3. wyjazd interwencyjny do Kredytobiorcy – 50 PLN, wpisanym do rejestru pod numerem 1796 na podstawie wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów z dnia 6 sierpnia 2009r. (sygn. akt: XVII AmC 624/09).

W opinii Sądu, kwestionowane postanowienie, poprzez brak określenia procedur, jakimi bank kieruje się przy podejmowaniu czynności związanych z dochodzeniem swoich należności, może prowadzić do dowolności działania pozwanego w zakresie zasad, terminów czy częstotliwości korzystania z tych środków i w związku z tym znacznego zwiększenia zadłużenia konsumenta. Brak regulacji w tym zakresie powoduje, że bank ma możliwość podejmowania działań, a tym samym naliczania w/w opłat według własnego uznania, bez zachowania określonej kolejności i terminów. Sąd wskazał również, że brak sprecyzowania procedur podejmowania czynności windykacyjnych może prowadzić do sytuacji, w której bank podejmuje równoległe kilka czynności (np. monit telefoniczny i wysłanie pisemnego wezwania do zapłaty) lub w krótkich odstępach czasu, nie dając konsumentowi szansy na podjęcie stosownych działań w związku z otrzymanym monitem.

Powyższe argumenty pozostają aktualne także w przedmiotowej sprawie. Należy zatem stwierdzić, że treść wyżej przywołanego postanowienia mieści się w hipotezie klauzuli wpisanej do rejestru. Przy badaniu tożsamości tych klauzul uwzględniono przede wszystkim **kryterium celu i skutku**, jakie wywołuje klauzula kwestionowana i klauzula uznana przez SOKiK za abuzywną. Arkadiusz Nowicki w piśmie z dnia 20 lipca 2012r. wyjaśnia ile wezwań wysyła do konsumentów, wskazuje terminy udzielane konsumentowi do zapłaty itp. Ponadto, odnośnie wyjazdów do pożyczkobiorców, przedsiębiorca wyjaśnił, iż ilość ta rozpatrywana jest w każdej sprawie indywidualnie, a więc konsument nie wie, ile razy i jak często pojawi się u niego przedstawiciel przedsiębiorcy i ile wyniosą koszty egzekwowania należności. We wzorcach brak jakichkolwiek zasad ograniczania pobieranych opłat, a więc procedura windykacyjna cechuje się w tym przypadku dużą dowolnością i to przedsiębiorca decyduje *de facto* jak ona będzie przebiegać. Analizując zatem obie klauzule pod względem celu i skutku należy stwierdzić ich tożsamość.

Ad 2.

Zapis o treści **Pożyczkobiorca ponosi koszt 25% wartości zadłużenia na dzień przekazania sprawy do działu windykacyjnego** jest tożsamy z postanowieniem o treści: ***Kredytobiorca zobowiązany będzie do poniesienia kosztów w związku z niewykonaniem przez niego zobowiązań wynikających z Umowy, w tym (...) kosztów związanych z pozasądowym dochodzeniem przez Bank wierzytelności wynikających z Umowy – wysokości nie wyższej niż 20% każdorazowej kwoty zadłużenia przeterminowanego wg stanu na dzień zlecenia przez Bank pozasądowego dochodzenia wierzytelności*** (klauzula nr 2259 wpisana na podstawie wyroku SOKiK-u z dnia 11 grudnia 2009r., sygn. akt: XVII AmC 507/09).

Sąd, uznając wyżej wskazane postanowienie za abuzywne, stwierdził, iż zmierza ono do przerzucenia na konsumentów ryzyka gospodarczego, jakie ponosi bank w związku z działalnością gospodarczą. W uzasadnieniu Sąd podkreślił, że działalność banków polega bowiem na udzielaniu kredytów i pożyczek i pobieraniu z tego tytułu odpowiedniej wysokości odsetek, a więc ewentualne ryzyko gospodarcze polega w tym przypadku na niezyskaniu przewidywanych wyników ekonomiczno – finansowych. Banki zabezpieczają

się ponadto, przed takimi zdarzeniami za pomocą procedur polegających na sprawdzeniu wypłacalności potencjalnego klienta oraz wykorzystując zabezpieczenia osobiste, weksle, poręczenia i gwarancje oraz zabezpieczenia rzeczowe i hipoteczne. W związku z powyższym, zdaniem Sądu, obciążanie konsumenta bliżej nieokreślonymi kosztami związanymi z pozasądowym dochodzeniem przez bank wiarygodności wynikających z umowy jest nieuprawnione i, oprócz przerzucania ryzyka prowadzenia działalności na konsumentów, stanowi kolejne nieuprawnione źródło dochodu. Wysokość kosztów bowiem została określona w sposób ryczałtowy a we wzorcu brak postanowień określających zasady ograniczenia pobieranej opłaty w zależności od kosztów rzeczywiście poniesionych.

Wprawdzie niniejsze postanowienie dotyczy działalności przedsiębiorcy udzielającego pożyczek konsumentom, który nie jest bankiem (zaś porównywana klauzula dotyczyła banku), niemniej jednak, wszystkie podniesione przez Sąd (w uzasadnieniu cytowanego wyroku) argumenty są jak najbardziej aktualne w odniesieniu do przedmiotowej sprawy.

Powyższe argumenty przesądzają o ustaleniu, iż kwestionowane postanowienie jest tożsame z porównywanym w niniejszej sprawie w **kontekście treści i celu, jakiemu dany zapis ma służyć i skutku, jaki wywołuje**. Mianowicie przedsiębiorca pozyskuje dodatkowe nieuprawnione dochody od konsumentów przekazując sprawę do działu windykacji. Pobiera zatem od konsumenta odsetki za opóźnienie, opłaty za wysyłanie wezwań i monitów oraz opłaty za wizyty przedstawiciela pożyczkodawcy u dłużnika, by następnie ponownie pobrać opłatę (tu: 25% wartości zadłużenia) na czynności windykacyjne, które *de facto* były już dokonywane. Dochodzi zatem do podwójnego obciążenia konsumenta kosztami windykacji z tej samej przyczyny. Ponadto, wspomnieć należy, iż Arkadiusz Nowicki przy zawieraniu umowy z konsumentem ustanawia szereg zabezpieczeń udzielanej pożyczki w postaci weksła, umowy przewłaszczenia, a także uzyskuje oświadczenie od pożyczkobiorcy w przedmiocie zgody na potrącanie z jego wynagrodzenia za pracę zobowiązań wynikających z umowy pożyczki na rzecz pożyczkodawcy.

W świetle powyższych rozważań można zatem uznać, iż kwestionowana klauzula jest tożsama z porównywaną, wpisaną do rejestru klauzul niedozwolonych w zakresie celu i skutku.

Ad 3.

W ocenie Prezesa Urzędu postanowienie o treści: **W przypadku nie poinformowania Pożyczkodawcy o prawidłowym adresie korespondencyjnym, korespondencja będzie kierowana pod wskazany w Umowie adres ze skutkiem jej doręczenia** jest tożsame z postanowieniami o treści:

Strony zgodnie ustalają, że korespondencja wysłana dwukrotnie listem poleconym na ostatnio podany adres do korespondencji uznana zostaje jako doręczona – klauzula nr 2285 wpisana do rejestru na podstawie wyroku z dnia 9 września 2010 r. (sygn. akt: XVII AmC 999/09).

Niezawiadomienie Banku o zmianie danych osobowych powoduje, że oświadczenia i zawiadomienia Banku kierowane według ostatnich posiadanych przez Bank danych i pod ostatni znany Bankowi adres korespondencyjny, uważane będą za doręczone – klauzula nr 2458 wpisana do rejestru na podstawie wyroku z dnia 26 października 2010 r., (sygn. akt: XVII AmC 1260/09).

Wszelka korespondencja wysłana przez Bank do Kredytobiorcy pocztą lub kurierem na ostatni podany przez niego adres do korespondencji (adres zameldowania, w przypadku, gdy

Kredytobiorca nie podał adresu do korespondencji), będzie uważana za doręczoną – klauzula nr 1681 wpisana do rejestru na podstawie wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów z dnia 30.06.2009r. (sygn. akt: XVII AmC 513/09).

W przypadku zmiany adresu, każda ze stron zobowiązana jest niezwłocznie pisemnie powiadomić o tym drugą stronę. W przypadku nie powiadomienia o zmianie adresu, korespondencja kierowana na ostatni znany adres będzie uznawana za skutecznie doręczoną – klauzula nr 1207 wpisana do rejestru na podstawie wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów z dnia 16 kwietnia 2007r. (sygn. akt: XVII AmC 43/06).

W ocenie Sądu, przedmiotowe postanowienia stwarzają pozwanemu uprawnienie do samodzielnej, jednostronnej oceny kwestii skuteczności doręczania konsumentom kierowanej do nich korespondencji. Pozostaje to w sprzeczności z przepisem art. 61 § 1 k.c., zgodnie z którym oświadczenie woli, które ma być złożone innej osobie, jest złożone z chwilą, gdy doszło do niej w taki sposób, że mogła zapoznać się z jego treścią. Odwołanie takiego oświadczenia jest skuteczne, jeżeli doszło jednocześnie z tym oświadczeniem lub wcześniej. Ocena skuteczności, prawidłowości oświadczeń woli złożonych we wskazany sposób stanowi wyłączne uprawnienie Sądu. W ramach spornej klauzuli takie uprawnienie przypisuje sobie sam przedsiębiorca, co jest rażąco sprzeczne z obowiązującymi przepisami i nieuczciwe w stosunku do konsumenta, gdyż opiera się na jego niewiedzy, niskiej znajomości przez niego przepisów prawa. Omawiane postanowienia mogłyby bowiem prowadzić do sytuacji, że konsument z powodu czasowej nieobecności w miejscu swojego zamieszkania – wskazanym przez niego jako adres do korespondencji, gdzie przesłane zostało przez przedsiębiorcę oświadczenie, np. o zmianie warunków umowy czy jej wypowiedzeniu, nie miałby rzeczywistej wiedzy o treści takiego oświadczenia i nie byłby świadomy skutków z tym związanych.

Reasumując stwierdzić należy, że kwestionowana klauzula poprzez wprowadzenie w błąd co do przysługujących konsumentom uprawnień, wywołanie u nich błędnego przekonania, wykorzystanie niewiedzy, narusza dobre obyczaje i w sposób sprzeczny z nimi kształtuje prawa i obowiązki konsumentów. Jednocześnie godzi w równowagę kontraktową stron na niekorzyść konsumentów, czym rażąco narusza ich interesy.

W świetle powyższych rozważań, należy stwierdzić iż kwestionowane przez Prezesa UOKiK postanowienie jest tożsame z wpisanymi do rejestru pod względem celu i skutku, tym bardziej, iż w przedmiotowej sprawie również brak zachowanej równowagi stron, gdyż kredytodawca nie zastrzega dla siebie takiego obowiązku.

Przedmiotowe postępowanie dotyczy przedsiębiorcy prowadzącego działalność gospodarczą w zakresie udzielania pożyczek krótkoterminowych. Zgodnie zaś z art. 3 ust. 1 i 2 pkt 1 ustawy z dnia 12 maja 2011r. *o kredycie konsumenckim* (Dz. U. Nr 126, poz. 715 z późn. zm.; dalej: *ukk*) *za umowę o kredyt konsumencki uważa się w szczególności umowę pożyczki*, a więc również umowy zawierane przez Arkadiusza Nowickiego z konsumentami.

W związku z powyższym Prezes UOKiK dokonał analizy wzorców umowy stosowanych przez przedsiębiorcę w kontekście obowiązujących przepisów, w szczególności przez pryzmat przepisów ustawy o kredycie konsumenckim oraz kodeksu cywilnego.

Ad 4.

Przepis art. 14 *ukk* nakłada na kredytodawcę obowiązek, aby przekazując konsumentowi informacje określone w art. 13 ust. 1 i 2 *ukk* skorzystali z formularza informacyjnego. Celem omawianego przepisu jest zapewnienie konsumentowi możliwości łatwego porównania ofert kredytowych przez różnych kredytodawców. Przepis ten prowadzi do wystandaryzowania formatu informacji przekazywanych konsumentowi na etapie przedkontraktowym, co usprawnia proces decyzyjny konsumenta dotyczący wyboru najkorzystniejszej dlań oferty.³

Zgodnie z art. 14 w zw. z art.13 ust.1 pkt 12 *ukk* kredytodawca przekazuje konsumentowi na formularzu informacyjnym dotyczącym kredytu konsumenckiego informacje o stopie oprocentowania zadłużenia przeterminowanego, a więc informacji określającej, w jakiej wysokości w stosunku rocznym kredytodawca naliczy konsumentowi odsetki od niezapłaconego w terminie zobowiązania wynikającego z umowy pożyczki.

Zakres informacji, jakich wymagają powołane wyżej przepisy, zasadniczo pokrywa się z zakresem elementów, jakie należy zamieścić w dokumencie umowy. Jednakże informacje, jakie zamieszcza się w formularzu, mogą przybrać skróconą, skondensowaną postać w porównaniu do postanowień, które mają zostać wprowadzone do dokumentu umowy.⁴

W *Formularzu informacyjnym* nadesłanym do Prezesa UOKiK wraz z pismem z dnia 4 maja 2012r. brak było informacji o stopie oprocentowania zadłużenia przeterminowanego, co należałoby uznać za naruszenie obowiązku informacyjnego ze strony Arkadiusza Nowickiego.

Ad 5.

W *Formularzu informacyjnym dotyczącym kredytu konsumenckiego* oraz w *Regulaminie* stosowanym przez przedsiębiorcę znajdował się zapis o treści ***Odsetki karne naliczane będą również od skapitalizowanej kwoty odsetek w zadłużeniu.*** Z postanowienia tego wynika, że przedsiębiorca zastrzega sobie, po pierwsze prawo do kapitalizowania odsetek, a następnie do naliczania odsetek za opóźnienie od skapitalizowanych odsetek.

Zgodnie z art. 482 §1 kodeksu cywilnego *od zaległych odsetek można żądać odsetek za opóźnienie dopiero od chwili wytoczenia o nie powództwa, chyba że po powstaniu zaległości strony zgodziły się na doliczenie zaległych odsetek do sumy dłużnej.* Zapis ten nie dotyczy jedynie pożyczek długoterminowych udzielanych przez instytucje kredytowe.

Z powyższych informacji wynika, iż Arkadiusz Nowicki udziela pożyczek tzw. chwilówek, a więc podlega zakazowi anatocyzmu. Warunkiem skuteczności uzgodnienia stron w przedmiocie naliczenia odsetek od zaległych odsetek jest właśnie fakt powstałej zaległości odsetek, czyli by dłużnik popadł w opóźnienie z zapłatą długu głównego. Nie jest więc dozwolone umówienie się z góry, że zaległe odsetki za opóźnienie będą automatycznie doliczane do długu głównego, a od tak powstałej należności wierzyciel będzie ponownie żądał odsetek za opóźnienie⁵.

Wskazać zatem należy, że przedsiębiorca, który zawiera umowy z konsumentami nie może narzucać im niekorzystnego dla nich rozwiązania, jakim jest umawianie się we wzorcu umownym o odsetki od zaległych odsetek.

W świetle powyższego stosowanie w/w zapisu jest bezprawne, w szczególności wobec konsumentów, będących słabszymi uczestnikami obrotu gospodarczego, a tym samym podlegających szczególnej ochronie.

³ T. Czech, *Kredyt konsumencki. Komentarz*, Warszawa 2012, s.213;

⁴ Ibidem, s. 209-210;

⁵ A. Rzetecka – Gil, *Komentarz do art.482 kodeksu cywilnego*, lex online 2011;

Ad 6.

Zgodnie z art. 30 ust. 1 *ukk* umowa o kredyt konsumencki (...) powinna określać roczną stopę oprocentowania zadłużenia przeterminowanego i warunki jej zmiany (...) (pkt.11), a także skutki braku płatności (pkt 12).

Analiza przedłożonego przez Arkadiusza Nowickiego wzoru *Umowy o pożyczkę* wykazała, iż informacji o roczną stopę oprocentowania zadłużenia przeterminowanego w nim nie zawarto. Brak tych danych także w regulaminie, stanowiącym integralną część w/w umowy.

W sytuacji, w której nie poczyniono żadnych ustaleń co do stopy odsetek za opóźnienie, obowiązuje stawka odsetek ustawowych (art. 481 §2 zd. 1 w zw. art. 359 §2 i 3 k.c.). Kredytodawca powinien wtedy w dokumencie umowy zamieścić informację o aktualnej wysokości tej stawki oraz warunkach jej zmiany.⁶ Celem art. 30 *ukk* jest zapewnienie konsumentowi łatwego dostępu do informacji na temat warunków udzielanego mu kredytu oraz jego sytuacji prawnej w związku z kredytem. Dokument umowy ma być instrumentem redukującym asymetrię informacyjną między kredytodawcą a konsumentem na temat sytuacji prawnej stron.⁷

Jeśli zaś chodzi o skutki braku zapłaty, kredytodawca powinien poinformować konsumenta o tym, że wskutek nieterminowej zapłaty dane konsumenta zostaną przekazane do zewnętrznej bazy nierzetelnych dłużników.⁸

W przedmiotowej sprawie Arkadiusz Nowicki nie zawarł wymaganej informacji w umowie, ani w regulaminie o tym, iż w przypadku braku płatności przez konsumenta dane konsumenta zostaną przekazane do Biura Informacji Kredytowej S.A. Wśród nadesłanych przez przedsiębiorcę dokumentów znajduje się wprawdzie kartka z informacją, iż dane o nieuregulowanych zobowiązaniach zgodnie z ustawą o udostępnianiu informacji gospodarczych będą przekazywane do Krajowego Rejestru Długów BIG S.A. oraz o skutkach z tym związanych, jednakże nie ma informacji o tym, że stanowi ona załącznik do umowy lub jakiegokolwiek odnośnika do niej. Sam wzorzec umowy nie zawiera bowiem żadnych informacji o załącznikach, które wraz z umową trafią do pożyczkobiorcy.

Należy zatem stwierdzić, iż w kontrolowanych wzorcach przedsiębiorca zaniechał zamieszczenia informacji na temat rocznej stopy oprocentowania zadłużenia przeterminowanego, a także prawidłowego poinformowania konsumenta o pełnych skutkach braku płatności. Niezamieszczenie w/w informacji w dokumencie umowy stanowi praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów. Wskazać zatem należy, iż przedsiębiorca naruszając przepis art. 30 ust. 1 pkt 11 i 12 *ukk* naruszył tym samym dyspozycję art. 24 ust. 1 i 2 pkt 2 *uokik*.

Ad 7.

Arkadiusz Nowicki w paragrafie 2 ust. 1 Regulaminu zawarł postanowienie o treści: *Oplaty oraz wszelkie koszty związane z udzieleniem pożyczki określa umowa. Przedmiotowe koszty, jakie ponosi pożyczkobiorca nie podlegają zwrotowi. Zapis ten odnosi się również do*

⁶ T. Czech, *Kredyt konsumencki*, op. cit., s.316;

⁷ Ibidem, s. 282;

⁸ Vide: decyzja Prezesa UOKiK nr RKR 20/2006 z 24.04.2006r.;

instytucji odstąpienia od umowy. We wzorcu *umowy o pożyczkę* (sporządzonej dla kwoty 500 zł) wskazane są następujące opłaty i koszty związane z udzieleniem pożyczki:

- odsetki w kwocie – 0,81 zł,
- koszty administracyjne – 10 zł,
- prowizja – 5 zł,
- koszty ustanowienia pożyczki – 10 zł,
- opłata za obsługę w domu pożyczkobiorcy – 34,19 zł,
- ustanowienie zabezpieczeń w postaci umowy przewłaszczenia – 10 zł,
- w postaci weksla – 5 zł,
- w postaci opłaty dotyczącej usługi telefonicznej, sms, poczty elektronicznej – 5 zł.

Tymczasem, zgodnie z art. 54 ust. 1 *ukk* konsument nie ponosi kosztów związanych z odstąpieniem od umowy o kredyt konsumencki, z wyjątkiem odsetek za okres od dnia wypłaty kredytu do dnia spłaty kredytu. W przypadku odstąpienia od umowy, kredytodawcy nie przysługują żadne inne opłaty, z wyjątkiem bezzwrotnych kosztów poniesionych przez niego na rzecz organów administracji publicznej oraz opłat notarialnych (vide: art. 54 ust. 4 *ukk*).

Wskutek odstąpienia od umowy pożyczki konsument zasadniczo nie ponosi żadnych kosztów na rzecz kredytodawcy (opłat, prowizji, marż). Skoro wygasa stosunek kredytu konsumenckiego, to koszty te tracą podstawę prawną.⁹ Wprawdzie art. 54 ust. 1 *ukk* stanowi o kosztach związanych z odstąpieniem, ale wykładnia funkcjonalna oraz prounijna przekonują, że chodzi tu o wszelkie koszty zastrzeżone na rzecz kredytodawcy w umowie o kredyt konsumencki, w tym koszty związane z ustanowieniem zabezpieczeń¹⁰ (za wyjątkiem odsetek kapitałowych). Jeżeli konsument nie zapłacił jeszcze powyższych kosztów, w wyniku odstąpienia wygasają roszczenia kredytodawcy o zapłatę. W przypadku, gdy przed odstąpieniem konsument uiścił koszty, przysługuje mu roszczenie wobec kredytodawcy o ich zwrot, ponieważ odpadła podstawa prawna świadczenia.¹¹

Żadne z wymienionych wyżej kosztów, naliczanych przez Arkadiusza Nowickiego przy zawieraniu umowy o pożyczkę, nie stanowią opłaty poniesionej na rzecz organów administracji publicznej ani opłaty notarialnej (bo tylko takie są bezzwrotne). W przypadku uiszczenia przez pożyczkobiorcę w/w kosztów a następnie odstąpienia od umowy, koszty te podlegają zwrotowi na rzecz konsumenta. Wyjątek stanowią jedynie odsetki kapitałowe, które konsument musi uiścić za okres od dnia wypłaty do dnia zwrotu kwoty przedsiębiorcy.

W związku z powyższym, zastrzeżenie braku możliwości zwrotu tych kosztów ustanowione w regulaminie przez pożyczkodawcę należy uznać za naruszające dyspozycję art. 54 ust. 1 *ukk*, a tym samym bezprawne.

Ad 8.

W paragrafie 9 ust. 4 Regulaminu stosowanego przez przedsiębiorcę widnieje zapis o treści: *Pożyczkobiorca zobowiązany jest wysłać listem poleconym wypełnione oświadczenie o odstąpieniu pod adres siedziby głównej ODF – Obiektywne Doradztwo Finansowe.*

Stosownie zaś do treści art. 53 ust. 4 i 5 *ukk* *termin 14 dni do odstąpienia od umowy jest zachowany, jeżeli konsument przed jego upływem złoży pod wskazany przez kredytodawcę adres oświadczenie o odstąpieniu od umowy. Dla zachowania tego terminu jest wystarczające*

⁹ T. Czech, *Kredyt konsumencki*, op. cit., s.529;

¹⁰ Ibidem, s.529;

¹¹ Ibidem, s. 530;

wysłanie oświadczenia przed jego upływem. Przepis zatem, nie wymaga dla skuteczności złożonego oświadczenia wysłania go listem poleconym. Jest to dodatkowy warunek, jaki nakłada na konsumenta przedsiębiorca, co należy uznać za działanie bezprawne.

Czternastodniowy termin do odstąpienia od umowy jest zachowany, jeżeli konsument prześle oświadczenie na adres wskazany przez kredytodawcę. Chodzi o adres podany w dokumencie umowy lub wzorze odstąpienia. Jeżeli adresy się różnią, konsument może wysłać oświadczenie na dowolny z podanych mu adresów. Aby zachować termin na wykonanie uprawnienia do odstąpienia od umowy, wystarczy, że konsument wyśle kredytodawcy oświadczenie przed upływem 14-dniowego terminu. Zaznaczyć jednakże należy, że ciężar dowodu wskazującego na zachowanie tego terminu spoczywa na konsumentach.¹²

Dodatkowo, na poparcie powyższych ustaleń należy wskazać, że podobny zapis o treści: *Wyżej wymienione oświadczenie (o odstąpieniu od umowy) kupujący zobowiązany jest wysłać listem poleconym z dopiskiem „Odstąpienie” na wskazany adres*, na mocy wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów z dnia 21 września 2006r. (sygn. akt: XVII AmC 84/05) został uznany za niedozwoloną klauzulę umowną i wpisany do rejestru klauzul pod numerem **1493**. W uzasadnieniu tegoż wyroku, wydanego wprawdzie w kontekście przepisu art. 2 ust. 1 ustawy *o ochronie niektórych praw konsumentów oraz odpowiedzialności za szkodę wyrządzoną przez produkt niebezpieczny* w tożsamym brzmieniu, Sąd wskazał, iż przepis ten pozostawia konsumentowi swobodę w wyborze środka przekazu oświadczenia o odstąpieniu od umowy, co prowadzić może do ograniczenia, a nawet wyłączenia możliwości skorzystania z przyznanego konsumentowi w w/w przepisie uprawnienia do odstąpienia od umowy. Jest to zatem postanowienie, które narusza interesy konsumentów i jest sprzeczne z dobrymi obyczajami, a zatem należy je uznać za niedozwolone postanowienia umowne.

W świetle powyższego, stosowany przez Arkadiusza Nowickiego zapis należy uznać za bezprawny.

Ad 9.

Przepis art. 24 ust. 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997r. *o ochronie danych osobowych* (dalej: *uodo*) stanowi, że *w przypadku zbierania danych osobowych od osoby, której one dotyczą, administrator danych jest obowiązany poinformować tę osobę o:*

- 1) adresie swojej siedziby i pełnej nazwie, a w przypadku gdy administratorem danych jest osoba fizyczna - o miejscu swojego zamieszkania oraz imieniu i nazwisku,*
- 2) celu zbierania danych, a w szczególności o znanych mu w czasie udzielania informacji lub przewidywanych odbiorcach lub kategoriach odbiorców danych,*
- 3) prawie dostępu do treści swoich danych oraz ich poprawiania,*
- 4) dobrowolności albo obowiązku podania danych, a jeżeli taki obowiązek istnieje, o jego podstawie prawnej.*

Tymczasem przedsiębiorca, we *Wniosku o udzielenie pożyczki* przy pobieraniu oświadczenia o wyrażeniu przez pożyczkobiorcę zgody na przetwarzanie jego danych osobowych nie wskazuje, ani celu zbierania tych danych, ani też nie informuje konsumenta o prawie dostępu do treści swoich danych oraz ich poprawiania, a także nie informuje

¹² T. Czech, *Kredyt konsumencki*, op. cit., s.521-522;

o dobrowolności pobierania tych danych, a jeżeli taki obowiązek istnieje, o jego podstawie prawnej.

Informacji tych zabrakło we wzorze wniosku, co stanowi naruszenie wyżej przywołanych przepisów przy okazji pobierania zgody od konsumentów na przetwarzanie ich danych osobowych. Udzielenie przez administratora informacji wskazanych w komentowanym przepisie jest bowiem warunkiem legalności zbierania danych. Innymi słowy, niespełnienie przez administratora danych obowiązków informacyjnych przewidzianych w art. 24 *uodo* powoduje, iż przetwarzanie przez niego danych jest sprzeczne z prawem (ma nielegalny charakter); może zatem rodzić odpowiedzialność przewidzianą ustawą.¹³ Sytuacja taka jest bezprawna i nie może się ostać.

Przesłanka naruszenia zbiorowych interesów konsumentów

Ustawa *o ochronie konkurencji i konsumentów* sformułowała definicję negatywną pojęcia zbiorowego interesu konsumentów, stwierdzając w art. 24 ust. 3 *uokik*, że *nie jest nim suma indywidualnych interesów konsumentów*. W świetle art. 1 ust. 1 wyżej wymienionej ustawy należy przyjąć, że ze zbiorowymi interesami konsumentów mamy do czynienia wówczas, gdy działania przedsiębiorcy są powszechne i mogą dotknąć każdego potencjalnego konsumenta będącego kontrahentem przedsiębiorcy. Przedmiotem ochrony nie są zatem interesy indywidualnego konsumenta lub grupy indywidualnych konsumentów, ale wszystkich – aktualnych lub potencjalnych klientów – traktowanych jako grupa uczestników rynku zasługująca na szczególną ochronę (por. wyrok SA w Warszawie z dnia 10 lipca 2008r., sygn. akt: VI ACa 306/08)¹⁴.

W ocenie Prezesa UOKiK, zakwestionowane w przedmiotowej decyzji działania Arkadiusza Nowickiego, godzą w zbiorowe interesy konsumentów, gdyż krąg adresatów praktyki nie był z góry określony.

Na poparcie powyższego należy przytoczyć pogląd, jaki zaprezentował Sąd Okręgowy w Warszawie Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów w wyroku z 13 stycznia 2009r., zgodnie z którym ***jeżeli potencjalną daną praktyką przedsiębiorcy może być dotknięty każdy konsument w analogicznych okolicznościach, to ma miejsce naruszenie zbiorowych interesów (sygn. akt: XVII Ama 26/08)***. Tak więc, w rozpatrywanym stanie faktycznym, działania przedsiębiorcy nie dotyczyły interesów poszczególnych osób, których sprawy mają charakter jednostkowy, indywidualny i nie dający się porównać z innymi, lecz wpływały niekorzystnie na interesy potencjalnie nieokreślonego kręgu konsumentów, których sytuacja jest identyczna i wspólna dla całej, licznej grupy ewentualnych kontrahentów przedsiębiorcy.

Jak wyżej wykazano, Prezes UOKiK, mający na celu ochronę zbiorowego interesu konsumentów, jest zobligowany do podjęcia stosownych działań w przypadku choćby potencjalnego zagrożenia interesu nieograniczonego kręgu osób, które ma miejsce w niniejszej sprawie.

Wobec powyższego należy stwierdzić, że wszystkie przesłanki z art. 24 ust. 1 i 2 ustawy *o ochronie konkurencji i konsumentów* zostały spełnione, co oznacza, iż Arkadiusz Nowicki dopuścił się stosowania praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów.

¹³ J. Barta, *Ochrona danych osobowych. Komentarz*, 2011, Lex online;

¹⁴ D. Miąsik, [w:] T. Skoczny (red.), *Ustawa o ochronie konkurencji (...)*, op. cit., s. 962;

Jednakże, zgodnie z dyspozycją art. 27 ust. 1 i 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów nie wydaje się decyzji o uznaniu praktyki za naruszającą zbiorowe interesy konsumentów i nakazującej zaniechanie jej stosowania, jeżeli przedsiębiorca zaprzestał zabronionych działań, o których mowa w art. 24 *uokik*. Arkadiusz Nowicki wskazał, iż zaniechał stosowania zarzucanych mu naruszeń z dniem 5 listopada 2012r., gdyż z tym dniem zostały wprowadzone w życie zmienione i poprawione wzorce umowne.

W świetle powyższego, orzeczono jak w punkcie I sentencji decyzji.

Uznanie przez Prezesa UOKiK za niecelowe nałożenie obowiązku wykonania przedłożonych przez Arkadiusza Nowickiego zobowiązań

W tym miejscu organ ochrony konsumentów pragnie odnieść się do wniosku przedsiębiorcy w zakresie zobowiązania się do usunięcia zarzucanych naruszeń i wydania decyzji na podstawie art. 28 *uokik*.

Zgodnie z brzmieniem art. 28 *uokik* jeżeli w toku postępowania w sprawie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów zostanie uprawdopodobnione - na podstawie okoliczności sprawy, informacji zawartych w zawiadomieniu, (...) lub innych informacji będących podstawą wszczęcia postępowania - że przedsiębiorca stosuje praktykę, o której mowa w art. 24, a przedsiębiorca, któremu jest zarzucane naruszenie tego przepisu, zobowiąże się do podjęcia lub zaniechania określonych działań zmierzających do zapobieżenia tym naruszeniom, Prezes Urzędu może, w drodze decyzji, nałożyć obowiązek wykonania tych zobowiązań.

Stwierdzić należy, iż przepis art. 28 *uokik* nie nakłada na Prezesa UOKiK obowiązku wydania decyzji zobowiązującej. Wydanie tej decyzji jest zatem fakultatywne.¹⁵ Decyzje zobowiązujące są bowiem wydawane w ramach uznania administracyjnego. Na przyjęcie takiej konstrukcji wskazuje zawarte w przepisie art. 28 *uokik* sformułowanie, że Prezes UOKiK „może wydać”, a nie jak w pozostałych przypadkach „wydaje” decyzję. Konsekwencją odwołania się do uznania administracyjnego jest to, że Prezes UOKiK nie jest zobowiązany do wydania decyzji zobowiązującej, nawet jeśli przedsiębiorca podejmie ze swej strony wszelkie niezbędne kroki zmierzające do tego.¹⁶

W doktrynie podkreśla się nadto, że jeśli praktyka jest udowodniona, a nie jedynie uprawdopodobniona, organ powinien wydać decyzję stwierdzającą stosowanie praktyk, a nie decyzję zobowiązującą (przyjmującą zobowiązanie przedsiębiorcy).¹⁷ Jak wynika zatem z powyższej analizy zarzutów, praktykę stosowaną przez przedsiębiorcę należy uznać za udowodnioną.

Powyższe stanowisko znajduje potwierdzenie w wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie – Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów z dnia 25 maja 2009r., który orzekł, że *Prezes UOKiK nie jest zobligowany do zastosowania art. 28 uokik, a oparcie rozstrzygnięcia na tym przepisie jest uprawnieniem, a nie obowiązkiem, przy czym nie jest on związany wnioskiem o wydanie decyzji zobowiązującej* (sygn. akt: XVII Ama 98/09).

¹⁵ Ibidem, s.482;

¹⁶ Ibidem, s.46;

¹⁷ C. Banasiński, E. Piontek (Red.) *Ustawa o ochronie konkurencji i konsumentów. Komentarz*, Warszawa 2009r., s.480;

W ocenie Prezesa UOKiK, wydanie decyzji zobowiązującej musi służyć realizacji głównego celu działania organu ochrony konsumentów, jakim jest ochrona interesu publicznego, o czym stanowi art. 1 ust. 1 *uokik*. W tym kontekście przyjęcie zobowiązania przedsiębiorcy i wydanie decyzji zobowiązującej nie spełniałoby swojej funkcji. Należy bowiem wskazać, iż ostateczne rozstrzygnięcie powinno być zgodne, nie tyle z interesem przedsiębiorcy, co przede wszystkim z interesem konsumentów. Jednym z celów niniejszej decyzji jest przyczynienie się do tego, aby wzorce umów stosowane przez podmioty prowadzące działalność z zakresu usług finansowych nie zawierały klauzul niedozwolonych lub innych zapisów naruszających powszechnie obowiązujące przepisy.

Przyjęcie zobowiązania przez Prezesa UOKiK zależy wszakże od określonych okoliczności faktycznych, które podlegają konkretyzacji każdorazowo w trakcie postępowania. Arkadiusz Nowicki dopuścił się aż dziewięciu naruszeń, z czego m.in. trzy stanowiły stosowanie klauzul tożsamyh z wpisanymi do rejestru, zaś cztery dotyczyły naruszeń przepisów ustawy o kredycie konsumenckim. Były to naruszenia poważne, istotnie godzące w interesy ekonomiczne konsumentów. Okoliczność tak dużej ilości naruszeń i ich waga przesądziły ostatecznie o odmowie przyjęcia zobowiązania przez Prezesa UOKiK.

Wskazać w tym miejscu należy, iż na przedsiębiorcy, udzielającym konsumentom pożyczek, spoczywa szczególnie obowiązek prawidłowego przygotowania wzorców stosowanych umów, których zapisy będą zgodne z obowiązującymi przepisami prawa. Rynek udzielania pożyczek, w tym też pożyczek „chwilówek” jest bardzo rozwinięty. Z informacji prasowych wynika, iż w Polsce działa przynajmniej kilkaset firm pożyczkowych. Według firmy doradczej Deloitte same tylko firmy pożyczkowe udzielają rocznie pożyczek za 2-3 mld zł.¹⁸ Pożyczki te są ogólnodostępne. Oferty takich kredytodawców są bardzo liczne, prezentowane zarówno w Internecie, jak i w tradycyjnych formach (ogłoszenia na przystankach, na słupach ulicznych), a hasła „pożyczki bez zaświadczeń” czy „kredyt na dowód osobisty” są już szeroko rozpowszechnione. Większa liczba ofert pożyczkodawców może świadczyć o coraz większym zainteresowaniu konsumentów tymi usługami. Analitycy finansowi szacują, że tylko w ostatnich dwóch latach z usług firm pożyczkowych skorzystało przynajmniej trzy razy więcej osób, niż w poprzednich latach.¹⁹ Konsumentom są zatem o wiele bardziej narażeni na antykonsumenckie zachowania przedsiębiorców działających w branży usług finansowych, przede wszystkim dlatego, iż przedmiotem umów o pożyczkę są pieniądze, a przedsiębiorcy skrupulatnie zabezpieczają swoje interesy m.in. poprzez pobieranie odsetek kapitałowych, odsetek za opóźnienie, jeśli takie nastąpi. Pożyczki obwarowywane są także licznymi opłatami, prowizjami i marżami. Działalność pożyczkowa z samego założenia opiera się bowiem na osiągnięciu jak największych zysków z pożyczanych – głównie konsumentom – pieniędzy.

W związku z powyższym, Prezes UOKiK winien objąć swą kontrolą przedsiębiorców z sektora usług finansowych w zakresie prowadzonej przez nich polityki informacyjnej i jakości oferowanych konsumentom wzorców umownych. Z tego też względu organ ochrony konsumentów podejmuje działania, dążąc do zapobiegania naruszeniom wobec słabszych uczestników rynku, reagując już na etapie potencjalnego zagrożenia interesów konsumentów, jak to miało miejsce w niniejszej sprawie.

Ponadto wskazać należy, iż w przypadku naruszenia zbiorowych interesów konsumentów Prezes UOKiK wielokrotnie decydował się na nałożenie przedsiębiorców w drodze decyzji

¹⁸ Źródło: http://wyborcza.biz/biznes/1,101716,12297848,Parabanki_rosna_w_sile_Bez_zadnego_nadzoru_obsługuj.html;

¹⁹ Ibidem;

kar finansowych. Wydanie decyzji na podstawie art. 28 *uokik* stanowi swojego rodzaju premię dla przedsiębiorcy, nie może jednak powodować sytuacji, w której to przedsiębiorca – mimo poważnego naruszenia interesów konsumentów - uniknie za nie odpowiedzialności.

Mając na uwadze ugruntowane orzecznictwo Prezesa UOKiK oraz wyniki powyższej analizy, Prezes UOKiK, uwzględniając fakt zaniechania naruszeń przez przedsiębiorcę, uznał, iż należało wydać decyzję w trybie art. 27 ust. 1 *uokik* stwierdzającą zaniechanie stosowania przedmiotowej praktyki, nie zaś decyzję na podstawie art. 28 *uokik*.

Uznanie przez Prezesa UOKiK za celowe nałożenie na przedsiębiorcę kary pieniężnej

Zgodnie z art. 106 ust. 1 pkt 4 *uokik* Prezes UOKiK ma kompetencje do ukarania przedsiębiorcy poprzez nałożenie na niego kary pieniężnej w wysokości do 10% przychodu osiągniętego w roku rozliczeniowym poprzedzającym rok nałożenia kary, jeśli przedsiębiorca ten, choćby nieumyślnie dopuścił się stosowania praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów.

Nakładanie kar pieniężnych w świetle wyżej przywołanego przepisu odbywa się co prawda na zasadzie fakultatywności, niemniej jednak – jak określa się w doktrynie – stosowanie kar pieniężnych powinno mieć miejsce w przypadkach dostatecznie wykształconych w praktyce reguł stosowania przepisów dotyczących naruszenia zbiorowych interesów konsumentów.

Jak wynika bowiem z wykładni przepisu art. 355 k.c. podmiot w zakresie prowadzonej działalności gospodarczej winien wykazać szczególną, czyli wyższą, niż tylko należyta staranność w działaniach z uwagi na zawodowy charakter działalności. Prowadzenie działalności profesjonalnej uzasadnia zwiększone oczekiwania co do umiejętności, wiedzy, skrupulatności takiego kontrahenta.²⁰ W judykaturze natomiast wskazano, że przy kształtowaniu wzorca należytej staranności trzeba także brać pod uwagę wymóg znajomości obowiązującego prawa oraz następstw z niego wynikających w zakresie prowadzonej przez dany podmiot działalności gospodarczej (*vide*: wyrok Sądu Najwyższego z dnia 17.08.1993r., sygn. akt: III CRN 77/93).²¹

Dochowując zatem należytej staranności, Arkadiusz Nowicki - prowadząc działalność w tak newralgicznej branży, jaką jest branża finansowa – winien zapoznać się z przepisami prawa dotyczącymi świadczonych przez niego usług. Wprawdzie obowiązująca obecnie ustawa z dnia 12 maja 2011r. o kredycie konsumenckim weszła w życie 18 grudnia 2011r., a więc obowiązuje niespełna rok, należy jednak podkreślić, iż przepisy stanowiące podstawę prawną postawionych przedsiębiorcy zarzutów, nie stanowią *novum*.

Mianowicie, poprzednia ustawa z 20 lipca 2001r. o kredycie konsumenckim, która weszła w życie 19 września 2002r. również statuowała obowiązek informowania konsumentów o skutkach braku zapłaty i skutkach uchybień w realizowaniu postanowień umowy. Zawierała także obowiązek informowania konsumentów o rocznej stopie oprocentowania zadłużenia przeterminowanego i warunkach jej zmiany. Instytucja prawa odstąpienia od umowy również występowała na gruncie poprzedniej ustawy, lecz obecnie została bardziej doprecyzowana. Nowością jest wprawdzie formularz informacyjny dotyczący kredytu konsumenckiego, jaki kredytodawca musi przedstawić konsumentowi przed zawarciem umowy, jednakże

²⁰ A. Rzetecka – Gil, *Komentarz do niektórych przepisów kodeksu cywilnego*, Lex Online 2010;

²¹ Cyt. za A. Rzetecka – Gil, op. cit.;

uregulowanie obecnie obowiązującej ustawy jest na tyle przejrzyste i jasne, że stosowanie go przez przedsiębiorcę nie powinno budzić żadnych wątpliwości.

Ponadto, przepis art. 482 kc, który przedsiębiorca naruszył obowiązuje od momentu wejścia w życie tej ustawy, a więc od 1 stycznia 1965r., zaś art. 24 ustawy o ochronie danych osobowych obowiązuje od 30 kwietnia 1998r. (czyli również od wejścia w życie tej ustawy).

Ustosunkowując się do wniosku Arkadiusza Nowickiego z dnia 22 października 2012r. w przedmiocie odstąpienia od nałożenia kary pieniężnej, wskazać należy, iż w niniejszej sprawie nie zaistniały przesłanki umożliwiające nienakładanie kary na przedsiębiorcę, nawet pomimo zaniechania stosowania praktyki. W tym miejscu wskazać należy, iż zgodnie ze stanowiskiem Sądu Okręgowego Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów z dnia 15 grudnia 2009r. *nie ma znaczenia dla samej zasadności nałożenia kary, fakt, iż powód zaprzestał stosowania praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów. Kara jest bowiem nakładana w związku z tym, iż przedsiębiorca w ogóle dopuścił się naruszenia, tak więc **ustanie stanu bezprawności nie wpływa na samo wymierzenie sankcji*** (por. wyrok SOKiK z dnia 15 grudnia 2009r., sygn. akt: XVII AmA 36/09).

Ponadto, przedsiębiorca nie wskazał, iż w sprawie zachodzą szczególne okoliczności przemawiające za nienakładaniem przez Prezesa UOKiK kary pieniężnej. Organ ochrony konsumentów przy wymierzaniu kary wziął jednakże pod uwagę fakt zaniechania stosowania przez Arkadiusza Nowickiego praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów.

Mając na względzie powyższe oraz stan faktyczny niniejszej sprawy, Prezes UOKiK postanowił skorzystać z uprawnienia do nałożenia kary pieniężnej z tytułu naruszenia zakazu stosowania praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów przez Arkadiusza Nowickiego.

Ustawa o ochronie konkurencji i konsumentów nie zawiera zamkniętego katalogu przesłanek, od których uzależniona jest wysokość kar nakładanych na przedsiębiorców. W art. 111 uokik przykładowo jedynie wskazano, iż Prezes UOKiK winien wziąć pod uwagę okres, stopień, okoliczności naruszenia przepisów ustawy oraz uprzednie naruszenia przepisów ustawy. Ponadto orzecznictwo wskazuje, że w przypadku kar przesłankami, które należy brać pod uwagę, są m.in.: potencjał ekonomiczny przedsiębiorcy, dopuszczalny poziom kary wynikający z przepisów ustawy oraz cele, jakie kara ma osiągnąć (por.: wyrok Sądu Najwyższego z 27.06.2000 r., sygn. akt: I CKN 793/98).

W roku 2011 Arkadiusz Nowicki osiągnął przychód w wysokości – 1.789.364,97 zł (*vide*: k. 85-89). **Maksymalny wymiar kary, jaki można nałożyć na przedsiębiorcę wynosi 178.936,49 zł** – tj. 10% całkowitego przychodu osiągniętego w 2011 roku.

Podkreślić nadto należy, iż nakładana przez Prezesa UOKiK kara finansowa pełni trojaka funkcję: represyjną, prewencyjną i edukacyjną.

Ustalając wymiar kary należy wziąć przede wszystkim pod uwagę funkcję prewencyjną kar, w tym prewencję ogólną. Kara bowiem winna być ustalona tak, aby powstrzymywać przedsiębiorcę stosującego praktykę oraz innych przedsiębiorców przed stosowaniem w przyszłości tego typu praktyk w obrocie z konsumentami. Zachodzi zatem konieczność wymierzenia kary o takiej wysokości, która zniechęci innych przedsiębiorców udzielających kredytów konsumenckich do stosowania naruszeń godzących w konsumentów, a tym samym zobliguje ich do tworzenia i posługiwania się wzorcami umownymi zgodnymi z obowiązującymi przepisami prawa.

W niniejszym postępowaniu stwierdzono stosowanie trzech klauzul niedozwolonych a także sześciu praktyk polegających m.in. na naruszeniu przepisów ustawy o kredycie konsumenckim, kodeksu cywilnego, a także ustawy o ochronie danych osobowych. W ocenie Prezesa UOKiK nie ma wątpliwości, że są one przejawem nierównorzędnego traktowania konsumentów i mogą istotnie wpłynąć na ich interesy ekonomiczne.

Wskazać w tym miejscu należy, iż kwestionowane wzorce umowne stosowane były od sierpnia 2011 roku (*vide*: k. 66). Zaniechanie stosowania praktyki miało miejsce 5 listopada 2012r., a więc obowiązywały one ponad rok (*vide*: k. 130).

1. Kara za naruszenia opisane w pkt I.1-3 sentencji decyzji

Pierwsza kara, określona w niniejszej decyzji, wymierzona została w związku ze stosowaniem przez przedsiębiorcę za stosowanie trzech klauzul niedozwolonych, których brzmienie zostało przytoczone w pkt I.1-3 sentencji decyzji.

Przy ustaleniu niniejszej kary należy rozważyć wagę omawianych naruszeń, która również winna być ustalana przez pryzmat szkodliwości danego naruszenia i w związku z tym Prezes UOKiK zważył opisaną praktykę na poziomie 0,16% ze względu na szkodliwość wobec konsumentów.

Mając powyższe na uwadze oraz ponad roczny okres stosowania praktyki, w oparciu o wartość przychodu skarżonego przedsiębiorcy, ustalono kwotę bazową dla powyższego naruszenia **w wysokości 0,16%**, co stanowi kwotę kary w wysokości 2.862,98 zł.

Po ustaleniu kwoty bazowej należy rozważyć ewentualne wystąpienie okoliczności łagodzących i obciążających, które mają wpływ na wysokość kary. Prezes UOKiK przy określaniu wymiaru kary, stwierdził występowanie okoliczności łagodzącej, leżącej po stronie przedsiębiorcy, polegającej na zaniechaniu zarzucanego naruszenia, co obniża wymiar kary o 30%. Jednocześnie nie ustalono istnienia okoliczności obciążających. W konsekwencji, po uwzględnieniu wyżej wymienionej okoliczności łagodzącej karę obniżono o 30%.

W związku z powyższym, Prezes UOKiK postanowił nałożyć na Arkadiusza Nowickiego karę w wysokości **2.004,00 zł**, co odpowiada 0.112 % przychodu przedsiębiorcy i 1.12% kary maksymalnej. Kara w takim wymiarze jest adekwatna do stopnia naruszenia przepisów ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów i współmierna do możliwości finansowych przedsiębiorcy.

2. Kara za naruszenia opisane w pkt I.4 sentencji decyzji

Kara pieniężna, określona w niniejszej decyzji, wymierzona została za naruszenie przez przedsiębiorcę obowiązku udzielania konsumentom rzetelnej, prawdziwej i pełnej informacji poprzez niewskazanie w *Formularzu informacyjnym dotyczącym kredytu konsumenckiego* informacji o stopie oprocentowania zadłużenia przeterminowanego wbrew dyspozycji przepisu art. 14 w zw. z art. 13 ust. 1 pkt 12 ustawy o kredycie konsumenckim, co stanowi naruszenie art. 24 ust. 1 i 2 pkt 2 ustawy z dnia 16 lutego 2007r. *o ochronie konkurencji i konsumentów*.

Przy ustaleniu niniejszej kary należy rozważyć wagę omawianych naruszeń, która również winna być ustalana przez pryzmat szkodliwości danego naruszenia. Naruszenie to nastąpiło na etapie przedkontraktowym, i w związku z tym Prezes UOKiK zważył opisaną praktykę na poziomie 0,02% ze względu na szkodliwość wobec konsumentów.

Mając powyższe na uwadze oraz ponad roczny okres stosowania praktyki, w oparciu o wartość przychodu przedsiębiorcy, ustalono kwotę bazową dla powyższego naruszenia **w wysokości 0,02%**, co stanowi kwotę kary w wysokości 357,87 zł.

Po ustaleniu kwoty bazowej należy rozważyć ewentualne wystąpienie okoliczności łagodzących i obciążających, które mają wpływ na wysokość kary. Prezes UOKiK przy określaniu wymiaru kary, stwierdził występowanie okoliczności łagodzącej, leżącej po stronie przedsiębiorcy, polegającej na zaniechaniu zarzucanego naruszenia, co obniża wymiar kary o 30%. Jednocześnie nie ustalono istnienia okoliczności obciążających. W konsekwencji, po uwzględnieniu wyżej wymienionej okoliczności łagodzącej karę obniżono o 30%.

W związku z powyższym, Prezes UOKiK postanowił nałożyć na Arkadiusza Nowickiego karę w wysokości **251,00 zł**, co odpowiada 0,014% przychodu przedsiębiorcy i 0,14% kary maksymalnej. Kara w takim wymiarze jest adekwatna do stopnia naruszenia przepisów ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów i współmierna do możliwości finansowych przedsiębiorcy.

3. Kara za naruszenia opisane w pkt I.5 sentencji decyzji

Kara pieniężna, określona w niniejszej decyzji, wymierzona została za stosowanie przez przedsiębiorcę w *Formularzu informacyjnym dotyczącym kredytu konsumenckiego* oraz w *Regulaminie* zapisu o treści: *Odsetki karne naliczane będą również od skapitalizowanej kwoty odsetek w zadłużeniu*, pozwalającego przedsiębiorcy na ustalanie z góry zapłaty odsetek od zaległych odsetek doliczonych do zapłaty przez konsumenta do sumy głównej – wbrew zakazowi wynikającemu z dyspozycji przepisu art. 482 §1 kodeksu cywilnego, co stanowi naruszenie art. 24 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 16 lutego 2007r. o ochronie konkurencji i konsumentów.

Przy ustaleniu niniejszej kary należy rozważyć wagę omawianych naruszeń, która również winna być ustalana przez pryzmat szkodliwości danego naruszenia. Naruszenie to nastąpiło na etapie zawierania kontraktu z wpływem na jego wykonywanie, i w związku z tym Prezes UOKiK zważył opisaną praktykę na poziomie 0,1% ze względu na szkodliwość wobec konsumentów.

Mając powyższe na uwadze oraz ponad roczny okres stosowania praktyki, w oparciu o wartość przychodu przedsiębiorcy, ustalono kwotę bazową dla powyższego naruszenia **w wysokości 0,1%**, co stanowi kwotę kary w wysokości 1.789,36 zł.

Po ustaleniu kwoty bazowej należy rozważyć ewentualne wystąpienie okoliczności łagodzących i obciążających, które mają wpływ na wysokość kary. Prezes UOKiK przy określaniu wymiaru kary, stwierdził występowanie okoliczności łagodzącej, leżącej po stronie przedsiębiorcy, polegającej na zaniechaniu zarzucanego naruszenia, co obniża wymiar kary o 30%. Jednocześnie nie ustalono istnienia okoliczności obciążających. W konsekwencji, po uwzględnieniu wyżej wymienionej okoliczności łagodzącej karę obniżono o 30%.

W związku z powyższym, Prezes UOKiK postanowił nałożyć na Arkadiusza Nowickiego karę w wysokości **1.253,00 zł**, co odpowiada 0,07% przychodu przedsiębiorcy i 0,7% kary maksymalnej. Kara w takim wymiarze jest adekwatna do stopnia naruszenia przepisów ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów i współmierna do możliwości finansowych przedsiębiorcy.

4. Kara za naruszenia opisane w pkt I.6 sentencji decyzji

Kara pieniężna, określona w niniejszej decyzji, wymierzona została za naruszenie przez przedsiębiorcę obowiązku udzielania konsumentom rzetelnej, prawdziwej i pełnej informacji poprzez niewskazanie w *Umowie o pożyczkę* informacji o:

- a. rocznej stopie oprocentowania zadłużenia przeterminowanego i warunków jej zmiany – wbrew dyspozycji przepisu art. 30 ust. 1 pkt 11 ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim,
- b. skutkach braku zapłaty – polegających na niepoinformowaniu konsumenta w umowie o tym, że wskutek braku płatności dane konsumenta zostaną przekazane do Biura Informacji Kredytowej S.A. – wbrew art. 30 ust.1 pkt 12 ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim,

co stanowi naruszenie art. 24 ust. 1 i 2 pkt 2 ustawy z dnia 16 lutego 2007r. *o ochronie konkurencji i konsumentów*.

Przy ustaleniu niniejszej kary należy rozważyć wagę omawianych naruszeń, która również winna być ustalana przez pryzmat szkodliwości danego naruszenia. Naruszenie to nastąpiło na etapie zawierania kontraktu z wpływem na jego wykonywanie. W związku z tym Prezes UOKiK zważył opisaną praktykę na poziomie 0,1% ze względu na szkodliwość wobec konsumentów.

Mając powyższe na uwadze oraz ponad roczny okres stosowania praktyki, w oparciu o wartość przychodu przedsiębiorcy, ustalono kwotę bazową dla powyższego naruszenia **w wysokości 0,1%**, co stanowi kwotę kary w wysokości 1.789,36 zł.

Po ustaleniu kwoty bazowej należy rozważyć ewentualne wystąpienie okoliczności łagodzących i obciążających, które mają wpływ na wysokość kary. Prezes UOKiK przy określaniu wymiaru kary, stwierdził występowanie okoliczności łagodzącej, leżącej po stronie przedsiębiorcy, polegającej na zaniechaniu zarzucanego naruszenia, co obniża wymiar kary o 30%. Jednocześnie nie ustalono istnienia okoliczności obciążających. W konsekwencji, po uwzględnieniu wyżej wymienionej okoliczności łagodzącej karę obniżono o 30%.

W związku z powyższym, Prezes UOKiK postanowił nałożyć na Arkadiusza Nowickiego karę w wysokości **1.253,00 zł**, co odpowiada 0,07% przychodu przedsiębiorcy i 0,7% kary maksymalnej. Kara w takim wymiarze jest adekwatna do stopnia naruszenia przepisów ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów i współmierna do możliwości finansowych przedsiębiorcy.

5. Kara za naruszenia opisane w pkt I.7 sentencji decyzji

Kara pieniężna, określona w niniejszej decyzji, wymierzona została za stosowanie przez przedsiębiorcę w *Regulaminie* zapisu stanowiącego, że w przypadku odstąpienia od umowy pożyczki opłaty oraz wszelkie koszty związane z udzieleniem pożyczki nie podlegają

zwrotowi, wbrew dyspozycji przepisu art. 54 ust. 1 ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim, co stanowi naruszenie art. 24 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 16 lutego 2007r. *o ochronie konkurencji i konsumentów*

Przy ustaleniu niniejszej kary należy rozważyć wagę omawianych naruszeń, która również winna być ustalana przez pryzmat szkodliwości danego naruszenia. Naruszenie to nastąpiło na etapie zawierania kontraktu z wpływem na jego wykonywanie, i w związku z tym Prezes UOKiK zważył opisaną praktykę na poziomie 0,1% ze względu na szkodliwość wobec konsumentów.

Mając powyższe na uwadze oraz ponad roczny okres stosowania praktyki, w oparciu o wartość przychodu przedsiębiorcy, ustalono kwotę bazową dla powyższego naruszenia **w wysokości 0,1%**, co stanowi kwotę kary w wysokości 1.789,36 zł.

Po ustaleniu kwoty bazowej należy rozważyć ewentualne wystąpienie okoliczności łagodzących i obciążających, które mają wpływ na wysokość kary. Prezes UOKiK przy określaniu wymiaru kary, stwierdził występowanie okoliczności łagodzącej, leżącej po stronie przedsiębiorcy, polegającej na zaniechaniu zarzucanego naruszenia, co obniża wymiar kary o 30%. Jednocześnie nie ustalono istnienia okoliczności obciążających. W konsekwencji, po uwzględnieniu wyżej wymienionej okoliczności łagodzącej karę obniżono o 30%.

W związku z powyższym, Prezes UOKiK postanowił nałożyć na Arkadiusza Nowickiego karę w wysokości **1.253,00 zł**, co odpowiada 0,07% przychodu przedsiębiorcy i 0,7% kary maksymalnej. Kara w takim wymiarze jest adekwatna do stopnia naruszenia przepisów ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów i współmierna do możliwości finansowych przedsiębiorcy.

6. Kara za naruszenia opisane w pkt I.8 sentencji decyzji

Kara pieniężna, określona w niniejszej decyzji, wymierzona została za stosowanie przez przedsiębiorcę w *Regulaminie* zapisu stanowiącego, że Pożyczkobiorca zobowiązany jest wysłać listem poleconym wypełnione oświadczenie o odstąpieniu od umowy pożyczki wbrew dyspozycji przepisu art. 53 ust. 5 ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim, co stanowi naruszenie art. 24 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 16 lutego 2007r. *o ochronie konkurencji i konsumentów*.

Przy ustaleniu niniejszej kary należy rozważyć wagę omawianych naruszeń, która również winna być ustalana przez pryzmat szkodliwości danego naruszenia. Naruszenie to nastąpiło na etapie zawierania kontraktu z wpływem na jego wykonywanie, i w związku z tym Prezes UOKiK zważył opisaną praktykę na poziomie 0,1% ze względu na szkodliwość wobec konsumentów.

Mając powyższe na uwadze oraz ponad roczny okres stosowania praktyki, w oparciu o wartość przychodu przedsiębiorcy, ustalono kwotę bazową dla powyższego naruszenia **w wysokości 0,1%**, co stanowi kwotę kary w wysokości 1.789,36 zł.

Po ustaleniu kwoty bazowej należy rozważyć ewentualne wystąpienie okoliczności łagodzących i obciążających, które mają wpływ na wysokość kary. Prezes UOKiK przy określaniu wymiaru kary, stwierdził występowanie okoliczności łagodzącej, leżącej po stronie przedsiębiorcy, polegającej na zaniechaniu zarzucanego naruszenia, co obniża wymiar kary

o 30%. Jednocześnie nie ustalono istnienia okoliczności obciążających. W konsekwencji, po uwzględnieniu wyżej wymienionej okoliczności łagodzącej karę obniżono o 30%.

W związku z powyższym, Prezes UOKiK postanowił nałożyć na Arkadiusza Nowickiego karę w wysokości **1.253,00 zł**, co odpowiada 0,07% przychodu przedsiębiorcy i 0,7% kary maksymalnej. Kara w takim wymiarze jest adekwatna do stopnia naruszenia przepisów ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów i współmierna do możliwości finansowych przedsiębiorcy.

7. Kara za naruszenia opisane w pkt I.9 sentencji decyzji

Kara pieniężna, określona w niniejszej decyzji, wymierzona została za naruszenie przez przedsiębiorcę obowiązku udzielania konsumentom rzetelnej, prawdziwej i pełnej informacji poprzez niewskazanie we *Wniosku o udzielenie pożyczki – chwilówki* w klauzuli dotyczącej wyrażenia zgody na przetwarzanie danych osobowych konsumenta informacji o celu zbierania tych danych, a w szczególności o znanych pożyczkodawcy w czasie udzielania informacji lub przewidywanych odbiorcach lub kategoriach odbiorców danych, prawie dostępu do treści tych danych i do ich poprawiania, a także o dobrowolności albo obowiązku podania danych, a jeżeli taki obowiązek istnieje, o jego podstawie prawnej – wbrew dyspozycji przepisu z art. 24 ust.1 pkt 2, 3 i 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. *o ochronie danych osobowych* (Dz. U. z 2002r. Nr 101, poz. 926 j.t. z późn. zm.), co stanowi naruszenie art. 24 ust. 1 i 2 pkt 2 ustawy z dnia 16 lutego 2007r. *o ochronie konkurencji i konsumentów*.

Przy ustaleniu niniejszej kary należy rozważyć wagę omawianych naruszeń, która również winna być ustalana przez pryzmat szkodliwości danego naruszenia. Naruszenie to nastąpiło na etapie zawierania kontraktu. W związku z tym Prezes UOKiK zważył opisaną praktykę na poziomie 0,05% ze względu na szkodliwość wobec konsumentów.

Mając powyższe na uwadze oraz ponad roczny okres stosowania praktyki, w oparciu o wartość przychodu przedsiębiorcy, ustalono kwotę bazową dla powyższego naruszenia **w wysokości 0,05%**, co stanowi kwotę kary w wysokości 894,68 zł.

Po ustaleniu kwoty bazowej należy rozważyć ewentualne wystąpienie okoliczności łagodzących i obciążających, które mają wpływ na wysokość kary. Prezes UOKiK przy określaniu wymiaru kary, stwierdził występowanie okoliczności łagodzącej, leżącej po stronie przedsiębiorcy, polegającej na zaniechaniu zarzucanego naruszenia, co obniża wymiar kary o 30%. Jednocześnie nie ustalono istnienia okoliczności obciążających. W konsekwencji, po uwzględnieniu wyżej wymienionej okoliczności łagodzącej karę obniżono o 30%.

W związku z powyższym, Prezes UOKiK postanowił nałożyć na Arkadiusza Nowickiego karę w wysokości **626,00 zł**, co odpowiada 0,035% przychodu przedsiębiorcy i 0,35% kary maksymalnej. Kara w takim wymiarze jest adekwatna do stopnia naruszenia przepisów ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów i współmierna do możliwości finansowych przedsiębiorcy.

Prezes UOKiK uznał, że orzeczone kary (w łącznej wysokości **7.893,00 zł**) prawidłowo spełni zarówno funkcję represyjną, jak i swoje zadania w zakresie prewencji generalnej i indywidualnej, zapobiegając stosowaniu podobnych naruszeń w przyszłości, zarówno przez Arkadiusza Nowickiego, jak i przez innych przedsiębiorców działających w branży finansowej.

Wobec powyższego orzeczono jak w punkcie II sentencji decyzji.

Zgodnie z art. 112 ust. 3 *uokik* karę pieniężną należy uiścić w terminie 14 dni od dnia uprawomocnienia się niniejszej decyzji na rachunek bankowy Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w **NBP o/o Warszawa nr 51 1010 1010 0078 7822 3100 0000**.

Jednocześnie poucza się, że na podstawie art. 81 ust. 1 *uokik* w związku z art. 479²⁸ §2 k.p.c. od niniejszej decyzji przysługuje stronie odwołanie do Sądu Okręgowego w Warszawie – Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów **za pośrednictwem** Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów – Delegatury Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w Bydgoszczy w terminie dwutygodniowym od dnia jej doręczenia.

Stosownie do art. 83 *uokik* w zw. z art. 40 §2 *kpa* decyzję niniejszą doręcza się na adres pełnomocnika przedsiębiorcy, który przedstawił dokument umocowujący go do występowania w swoim imieniu przed Prezesem UOKiK (*vide*: k. 35).

*Z up. Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów
Dyrektor Delegatury w Bydgoszczy
Dorota Karczewska*

Otrzymują:

1. Kancelaria Radcy Prawnego
Dr Dorota Sylwestrzak
ul. Broniewskiego 66a/17
87 – 100 Toruń
2. a/a.